

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.3. Assumens Dei filius timores nostros, & pœnas, illas Dei sicauit &
sanctificauit in nostrum commodum: vt declarant D. Damasc. & Card.
Caietan.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

virtute operetur homo. Ne duas has dissoluas naturas: eris etenim Antichristus gloriæ Christi adversarius; & quia Christus Deus est & homo, per hoc Dei & hominis gloriâ aspernaris. Sic se Tertullianus fortiter opponit Marcion: ô hæretice: *Quid timentis mendacio Christum.* O quæ est hæc gloria nostra: quod si Deus me redimat, & diabolus vincat, melius subijcat pedibus: hoc sit meis armis, quibus redemptorem Deus operatus est: penis, infirmitatibus, doloribus, morte: illa verò mea sunt & quanto hæc patet evidentiùs, tantò Deus redditor gloriator qui talibus medijs tam eximium operatus est mylterium: & homo tantò honorabilior, ex cuius armamentario hæc ad suam victoriam arma sumpsit invidiosa.

Tertull.
L. de carne Christi
65.

XXII.

Cur David Saulis arma non sumpsit.

1. Reg. 17. 38.

XXIII.

Hoc Christo accedat.

modatur.

David in arenam descendenti contra Goliath obtulit Sauli arma sua, idque honoris & gloriæ cupidus: si tamque illis David indutus victor reuerteretur, huius gloriæ partem, & triumpi sibi Saul vendicaret: etenim diceret si David gigantem prostravit, mea fuerunt arma, quibus de illo triumphavit: ea de causa noluit Deus, ut illi quadarent, nec illis videretur, ut tota gloria Davidi ascriberetur, illique soli caneretur epinicion. Deceaturus Dei filius, cum infernali gigante, cum illum suis momento temporis posset armis invertere: noluit tamè: sed ad armamentarium humanæ naturæ recurrat, illa se vestit, illius armis præcintus prælium aggreditur: quatenus per hoc & homo reddatur gloriosus habeatque partem in hoc divino triumpho: & sic de causa Deo laudes concinant cæli & cælestes: homini similiter laudes concinant: & per hoc maior sit diuinæ gloriæ celsitudo: cum enim victoria non possit armis adscribi cum sint ipsa infirmitas: tantò notior omnibus sit eius virtus & pectoris fortitudo. Itaque sicut, quatenus constaret, quam Deus ex sua parte in hoc nostræ redemptionis Sacramento poneret facultatem, necessarium fuit ut Christus opera patretur diuina: mortuos suscitaret, mundaret leprolos, super aquas incederet, se gloriosum ostenderet, qui huius vocis imperio maximam Principum deiecit potestatem; sic quatenus pateret, quid erant ad idem ex parte sear confretet, opera erant necessaria in quibus humana claresceret infirmitas, fames, sitis, fatigatio, metus, anxietas, talia qualia nobis hodie proponit Evangelista: etenim illum videmus Galilæam petentem, & timore mortis portetritum, quam illi in Iudæa hostes machinabantur, latibula quæ huius.

§. 3. Assumens Dei filius timores nostros, & penas, illos Deificavit & sanctificavit in nostrum commodum: ut declarant D. Damasc. & Card. Caietan.

Non tantum Dei filius hos assumpsit defectus dolores, & penas nostras, nobis ad gloriam, sed insuper nobis ad utilitatem ineffabilem: cum enim defectus illos assumpsit, illos altius euexit: ita ut illi, qui erant, & nobis infirmi sunt, in nostræ supplicium inobedientiz: per gratiam illius instrumenta forent & gloriæ nostræ, ac beatitudinis merita; adeo efficaciter, Omnia cum ita sit, quod illa omnia quæcumque sunt opera per simul iuncta, quæ aliquis millionibus amotura se non pateretur, ausim dicere tota æternitate, non sunt compensent per se vel vatum gloriæ atomum mereri, signa vane nec pro minimo totius mundi peccato satisfacere: atque: modo vel minimum eorum per gratiam Christi, & ex diuino participans esse, ad quod euexit, vel momento temporis toleratum: potest ex rigore iustitiæ totam cæli mereri beatitudinem omnia bona, Deique diuitias, quæ plura: & ipsum Deum. Hinc patet tibi quod Apostolus Paulus primo asserueret, de omnibus loquendo penis, doloribus & tormentis, quæ passi sunt & pati possunt mortales: quod numerum: *Non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam qua reuelabitur in nobis.* Compone cumulum (inquit D. August. in quem consistant Cruces D. Petri, & D. Andr. raticulæ D. Laurentij & D. Vincent. rotæ rouaculis instructæ D. Catharinæ flagella plumbata, scuticæ, scorpiones, leones, tigrides, ollæ plumbo oleoque ferueutes, quæ cuncta legimus in SS. Martyrum passionibus. His adiunge ieiunia, & vigiliæ, anachoritarum disciplinas, & cruciatus, quibus Monachi carnem suam atterebant: hæc omnia per se sumpta, noueris: *Quæ non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam.*

¶

F.

H.

Probat
ex D.
Paulo.
Rom. 8. 18.

Deinde considerabis illud Apostoli Pauli: *Quod 2. Cor. 4. 17. momentaneum hoc est leue tribulationis nostræ sit: pro modum in sublimitate æternam gloriæ pondus operatur in nobis.* Vel vna pectoris tonsio, vnum Pane ieiunium, vna corporis castigatio operatur ac nostræ æmetetur totum illud pondus, quod cœlestis verbo æ gloriæ appendit magnitudo: Vnde hoc illi sumptæ, ex eo quod Dei filius, has assumens penas, illos Deificauit esse contulerit diuinum, in quantum erant actio: tæ sicut aas vel passiones diuini verbi, illisque nostram & sancti operantur.

Pppp 3

operatus est redemptionem, iustificationem, & gloriam: per quod hanc illis virtutem tribuit: ut eius gratia confortate momento temporis vel minimus eorum dolor operari possit & mereri, quod sine illa omnes simul non possent, tota licet aeternitate.

3. p. 9. 16. 4. 5.

Præclaris hoc terminis, nec mineri Theologia explicatur noster Cardin. Caietanus, qui meo quidem iudicio inter mille subtilitate præminet ingenij. Supponit, quod Dominus omnes has, assumens passiones peccatis & nostræ naturæ cruciatibus, vivuerit Deificaverit quantum ad mala sua: *Christus generalitatem passionum suscepit, ut universum quo ad mala Deificaret.* Semper velim intelligas de malis peccatis illi, quæ ante declaravimus. Explico me (sic sapientissimus Cardinalis.) Communis notaque est Sanctorum doctrina, quod verbum naturam assumens humanam, illamque ad divinum summatolleris esse, per quod Deificata fuit, pariter extulerit totumque honoraverit universum, quantum ad omnia, quæ sunt in eo bona: ex eo quod considerat D. Gregor. hæc omnia in homine solo comprehendendi, qui microcosmos esse peti debet etenim commune habet esse cum lapidibus, vivere cum plantis, sentire cum animalibus, intelligere cum Angelis; vade Dei filio ad divinum suum attollente esse, & Deificante hominis naturam, Deificatum fuit esse totius universi, eo modo quod declarant Theologi: sicut enim dum Rex in uxorem sibi assumit puellam terræ filiam, & abiectam, omnes eius parentes ex utraque parte, illi consanguinei, honorem acquirunt & stemma nobilior: sic dum Deus sibi humanam desponsavit naturam, eamque extulit non inferius quam ad suum esse divinum, omnia quæcumque illi sunt affinia, stemma contraxerunt illustrius & hanc magnitudinem communicarunt lapides, qui cum illa communicant in essendo, plantæ in vivendo animalia in sentiendo, & Angeli in intelligendo.

IV. Christus universi sanctificavit quoad bona & mala.

Hoc quod dicunt SS. Patres de universo, quantum ad omne quod continet bonum, vivere, sentire, & intelligere, dico ego (loquitur Caietan) de eodem quantum ad eius mala: sicut enim homo mundi est quædam epitome, quantum ad eius bona, comprehendens in se omnes bonorum quæ in eo sunt, gradus, sic est & eiusdem quantum ad mala: solus etenim in se concludit, omnes quantas peccatis miserias, dolores, & labores omnes creaturæ totius patiuntur universi: quia in ipso omnes comprehenduntur, secundum illud axioma Iob: *Homo natus de muliere etc. replatur*

Tob 14. 2. 27. 28. 6.

multis miseris. Cui concinit David: *Veritatem universam vultis omnis homo vivere.* Censuratur in partes & dirumpitur, ut lapides: moritur sicut plantæ: dolores patitur & infirmitates cum animalibus: mutatur in cogitationibus suis velut Angeli: & nullum inibi protuleris defectum, peccatum, dolorem, aut mortis genus, cui vivens in subijciuntur animalia, cui non homo subijciatur, nunc igitur sicut Verbum humanam assumens naturam, & eius Deificans esse, quodammodo cunctas Deificavit creaturas: eo quod omnes in illa comprehendantur natura, quam ipse suscepit, sibi que vivuit: sic etiam omnes eius assumens peccatis, dolores, & mala, cunctas Deificavit universi: *Sicut verbum divinum suscipiendo humanam naturam, assumpsit quodammodo totum universum, quo ad bona (pro quanto in homine omnes creaturæ quodammodo inveniuntur, & in principio huius libri declaravimus) ita suscipiendo mala hominum in generalitate suarum passionum, Deificavit totum universum, quo ad mala: in malo enim hominis omnia mala quodammodo inveniuntur, ut omnino completum conspicimus quod sic Deus dilexit mundum, & secundum bona, & secundum mala, ut filium suum unigenitum daret.*

Caiet.

Hinc colleguntur primò hæc mala sibi maximum honorem, vitam nedum non sunt dedecor: quia modo summæ gloriæ & honori. Nihil Mala non erat in mundo execrabilius, nihil ipsa Crux ista horribilior, nihil homini ignominiosius quam in vitam ex illa suspendit: nullo namque alio intentato processu, poterat hic ut maledictus ultimata consecrati: iuxta illud divinæ legis institutum: *Maledictus est omnis qui pendet in ligno.* Veruntamen postquam Crucem sibi Christus basulavit, & copulavit, illam tanto cumulavit honore: ut ipsa sole sit illustrior, ipse stellas fulgentior, ipsaque sola in qua solummodo gloriabatur Apostolus, illamque vitam reddidit instrumentum quod ante fuerat mortis: eodem modo est intelligendum de cæteris peccatis, fame, siti, fatigatione, flagellis, spūs, flagris, sputis contumelijs & ignominijs: etenim quia has in se assumpsit, illas sic honoravit, ut in illis & cum illis sibi applauderet Apot. *Complacito mihi in infirmitatibus meis, in convalescentiis, in necessitatibus in persecutionibus, in angustijs pro Christo.* Quia omnes cruciatus hos, contumelias, tormenta, & dolores Christus sanctificavit, illos in se tolerando.

10. 11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

Mirabilem narrat nobis Spiritus Sanctus historiam de aquis Mara: erant autem hæc tanta amaritudine insipida: ut populus in seditionem ver-

1. Cor. 12. 10.

VI. Lignum aquas dulcoras Christiū signat. Exod. 25. 25. VII. An virtus hæc ligno natu- ralis fuerit. Caiet. Eccl. 38. 4. De mirabil. S. Scri. e. 22. Tom. 3. Ps. 131. Ps. 68. 3. Deut. 32. 19. VIII. Hinc sicut gaudent in afflictio- nibus.

fus. in Moysen murmurans insurrexit: Et mir- muravit populus contra Moysen; ad has Moyses compulsus angustiis, & necessitate pressus re- currit ad Deum, pro remedio flagitans: At ille clamavit ad Deum qui ostendit ei lignum quod cum misisset in aquas, in dulcedinem versa sunt. Per- pendam. hic verbum illud: In dulcedinem: non ait dulces effecta sunt, sed ipsa dulcedo. Hoc SS. Patres de Cruce interpretantur, Origines D. Ambros. D. Greg. Nyssen. & Rupert. quos refert Lipom Sed de Christo capiat: e enim non in honore illi proprietate conveniet: optatur nosse Cardinalis lignum illud virtutem habuisse indulcorandi, quocirca notat quod in Hebraeo legatur: *Dosuit ipsam Dominus lignum.* Dicendo docuit, insinuat, quod lignum illud naturalem habeat virtutem reddendi dulcem aquam amaram: nec sibi hoc abhorret Spiritus S. declaraturus enim virtutem quibusdam herbis a Deo inditam medicinalibus, ait: *Altrissimus creavit de terra me- dicinam &c. nomen a ligno inducta est aqua a- mara*: D. Augustin. arbitrat quod non, quamvis enim fuisse vel sauis mellis, vel pa- nis sacchari, tantâ aquarum copiâ potius il- lum amarum effecisset, quam ipsum lignum aquas indulcorasset, cum fontes essent stagna, vel rivuli.

Si meam quaesieris opinioem: credo quod realiter virtutem habuerit, sed non sufficientem, erat enim figura & ad virtutem non poterat as- cendere figurati. Fuit autem symbolum Christi Domini, illius ligni, de quo plallit David: *Lignum planatum secus decursus aquarum.* Iniectionatur lignum hoc passionis scilicet, laborum, & poenarum aquis amarissimis: *Veni in altitudinem maris & tempestas demersit me.* Dulcedine namque replevit poenas, implevit labores, nec hoc factis: verum & ipsos in ipsam convertit dulcedinem: *Inun- tationem maris, quasi lac sugam.*

Hinc secundo concludit, quod iam nullus cruciatus exhorreat, nullus fugiat, ut qui mali, fide amet & querat, ut boni paransque delicias: vide invenias, quod non tantum mundani deli- tibus recreentur terrenis, sicut Sancti Cruce dele- ctantur, poenis gaudent, & delectantur amari- tudinibus; videbis autem. D. Andream in ipsa Cruce quantopere delectatum, & D. Laurentium in ipsis craticulis quantopere tripudiantem, & ipsas virgines teneriores ferreis gaudentes vincis & flagris exultantes. Tandem, hoc inde ac- ceperunt: ut facta sint instrumenta gloriae ea, quae nobis erant dataque sunt in supplicium, & nostrorum criminum multam: quia namque

illa Christus assumpsit in instrumenta, quibus nostram operatus est redemptionem, iustificatio- nem & glorificationem & omne nostrum bonum hinc illa ad tantam evehit dignitatem, ut gra- dus quidam sint, quibus ad caelum scandimus, ipsaque media quibus caeleste regnum obtine- mus.

Hoc Apostolus verbis praefatis insinuat: *Eter- nâ gloria pondus operatur in nobis.* Pendete in quæ sitam mala nostra pernasque Christus assumpse- rit. Audite libet illusterrimum Cardin. Caietan. Prædest autem malorum eiusmodi tanta dignitas humano generi valde: quoniam malorum incursum post. *Alia peccatum mentis alibi est & necessarius in via virtutis ambulantis ad caelestem patriam, naturaliter autem exosa fugabilia, tristiaque sunt mala & propterea arcta duraque dicitur via vite: sed ubi assumpta à verbo Dei in propria persona mala sunt, Desiderata proculdubio sunt & inde red- dita sunt desiderabilia super aurum & lapid in pretiosum, cum non habeantur, & dulciora super mel & saum cum habeantur, ut gesta Martyrum testantur dicentium hoc est quod semper optant. Vi- deor tibi quod super rosos flores incedam &c. & bene virtutis via pariendo mala, facta est humano generi amabilis desiderabilis atque delectabilis se- cundum seipsam sed animalis homo non percipit ea quae Dei sunt. Palato enim non sano poena est panis, qui sano est suavis, & oculis ægri obscura lux, qua puris est amabilis.* Verbis, applaudite præclarissi- mis quæ summam notat sapientiam excellens præbant ingenium & spiritum redolent acutissi- mum.

Optime semper mihi placuit hæc doctrina: D. Dama- scorum tanto gratior fuit postquam illam inveni- apud D. Ioann. Damasc. qui ex professo disputans *fideli. e. 10. IX. de poenis & passionibus, quae Dei filius cum ro- stra assumpsit natura, atque huius causam indica- Deus gans, concludit: Omnes & aquae accepit, ut omnes omnes sanctificet. Omnes per hoc sanctificatae fuerunt, passionibus & mirum in modum exaltatae: ut iam electis non in se sa- fuit dedecori, sed decori, non ignominia sed gloriae. summae gloriae, non mortis media, sed vitæ gra- dus sempiternæ. Quem pudebit probosum audire verbum, iniuriam perferre, ferre crucem: quan- doquidem hæc omnia in se Christus assumpse- rit: quis timebit famem, quis sitim, quis mor- tem, cum illas Christus & assumpserit, & in seip- so pertulerit? Omnes accepit, ut omnes sanctificet. Ignis est actiuitatis maximæ, ut si ferrum ad illū accesserit frigidum, quamvis non mutet in illo naturam, novas tamen illi tribuat qualitates: illud etenim penetra & calefacit, reddit fulgidum.*

Caietan.

& eandem ignis virtutem infundit. Deus ignis est consumens, sibi nostrarum feruorum penarum copulans, illas licet non inter in substantia, tamen penetrat, deificat, & sanctificat, eo modo ut illas reddat honorificas, & gloriosas, atque ut in nobis nostram operentur gloriam sicut ille per castrem nostram dignatus est operari redemptionem.

X.
Allegoria de olla Elizei
4. Reg. 4.
28.

Nota familiariter est illa olla filiorum Prophetarum, teste Spiritu S. implent illam amarioribus herbis id est colocynthidis, arbitrati coctionem illam fore lapidam & salutarem, apponunt mensam, comedunt, gustant felle amariorum, imo mortiferam, itaque exclamant videntes & Prophetam invocant: *Mors in olla vir Dei mors in olla.* Accedit Elizeus, & farina sumens pugillum ollam iniecit, sic ut illa colocynthidis amariorum in corpore illiusque penetraret: quo factum est: ut in dulcedinem vertentur gratissimam: quae prius erant amarissimae: ita ut qui prius illas exhorrescebant, ut mortis venenum, iam praedulcedine sibi digitos desambant. Quam elegans nostrae naturae symbolum: olla est herbis referta amarioribus. Quam inuenias mihi amaritudinem huic olla non ingellam? mundum percutte: non enim penam inuenies, non dolorem, non laborem, quibus haec olla non repleatur: quanta fames, sitis, quot dolores, anxietates, angustiae, miseriae, inopiae, timores, clades, uertes! heu, quam molestus erat hic cibus hominibus! quis non illum exhorruit? Eiam videbis, qui cum esset adeo zelosus, ac robustus: tamen per desertam & inuia profugus mortem fugit, quam illi sacilega illa regina Iezabel infere moliebatur.

XI.
Passiones
amaras
Christus
dulces
efficit.

Abraham solum fugit, & in Aegyptum secedit cum aperto tamen periculo pendendi aut propriam vitam, aut uxoris suae pudicitiam. Isaac eandem ob causam in terram abitis abastinorum, scriptum grauiori exponens discrimini. Heu quam amaram est hoc ferculum! quid facto opus? uenit Elizeus, id est: *Deus saluans*, & huic olla amarissimae, & felleae farinam iniecit diuini sui esse & haec totam peruatat ollam, Deificet humanitatem, & mala, quae sunt illi propria, reddat diuina in quantum illa diuinae suae uiuit personae: videbis in quantum modo sint uersa dulcedinem: ut ad illa anhelent Sancti, nedum uini sed etiam puellae teneriores, iamque sint uita media, quae prius fuerant mortis instrumenta. Hoc inde prouenit, quod illa Deus & sanctificauerit, & deificauerit.

Quenam videmus quotidie per artem effici:

est pomum aureum in cortice sua amarissimum, sic ut ex eius solummodo cortice manus tibi amaricentur in tantum: ut quidquid illae tetigerint, reddant amarum. Amarus est rosae flos, ut nemo illum comedit, postea sumit & uinum & alterum conditurarum salgamarius seu confector & permisceat utrumque lacaro, efficit, ut hoc corticem peruatat pomi aurei, & rosae folium: sed quam suauis pomum, efficiunt? quam gratum rosae folium quam salutarium? quam aptum salutis instrumentum; quo stomachus tibi incompositus reparatur, quod tamen prius illius erat ruinae medium, & uomitus excitatum. Hoc est quod ecclesiis ille salgamarius agit cum laboribus, penis, & nostrae naturae passionibus: *Illas Deificauit.* (inquit Caietan.) *Omnis illas sanctificauit.* (inquit D. Damasc.) quare uis uideas, quam imprudentes & impudentes sunt haeretici qui sub titulo quod dedecori futurum sit Deo, nostras illas sibi uinire miserias, illas in Christo negauerunt: sicut illi ueram carnem, & ueram negauerunt humanitatem.

O mente captos! quam multa ignoratis & quam paru vobis nota est Dei virtus & altissimam redemptionis nostrae Sacramentum: non enim Deo fuit ignominiosum nostram assumere carnem; nostras sibi uinire miserias: quia non tam infirmi roboris virtus est & essentia Dei, ut illo diuino illi esse & potentiae possint praualere, de se set Ignis frigus non contrahit quia ferro coniungitur ignito, ut congelato, sed ferrum calorem contrahit, & ignis virtutem: nec lux fuligine maculatur: quia copulatur aquae: sed aqua redditur splendida ab ipsa luce penetrata. Sic in hoc coelesti perpende mysterio: nam diuinitate diuinis suis perfecta proprietatibus seipsum uinente humanitati, humanitque proprietatibus in persona filij Dei, sicut humanitas deificata fuit, & diuinitas humanata: ita proprietates diuinae factae sunt humanae, & passiones humanae reddita sunt diuinae ipsa namque Dei fortitudo debilis adeo fuit: ut mortuus sit, & hominis infirmitas adeo fortis: ut omnem superauerit diaboli potentiam, eumque mundo victum exterminare: diuitiae Dei ad tantam reddita pauperiem, ut non haberet ubi caput suum reclinaret: hominis uero paupertas, adeo diues, ut ad manum habeat omnes thesauros & diuitias Dei infinitas: Dei maiestas sic abiecta, ut iacens locum non haberet stabulo & praesepe dignorem, & mortis nullum lectum ipsa Cruce molliorem; hominis autem uilitas in tantam excreuit maiestatem, ut exaltata sedeat in caelo ad dexteram Patris dexteram gloriosam: uita Dei mortua fuit.

XII.
Similitudo de pomum punico & flore rosae.

XIII.
Similitudo de ferro ignito.

fuit, vita verò hominis sic vita, vitam non moritur, sed vitâ gaudet aucteris. Et sic hoc diuina proprietatis non habuerunt in se, & per se nisi ex participatione infirmitatis humanæ: sic ne illa hoc obtinuit per se, nisi per hoc quod in illam retulabat ex visione cum proprietatibus diuinis in vno supposito. Itaque per hoc impletum est, quod Deus olim per Prophetam suum Aggeum promiserat quod nempe mittens Pater filium suum in terras, caelum terramque esset alteraturus. *Cominatio caelum & terram.* Caelum etenim sedendum erat terrenum, in se vilius terræ receptorum qualitates, terra verò ad esse cœleste traieceret, & proprietates indueret cœlestes. Huius mysterij licentes Evangelistæ sublimitate: non solum, vt imperfectionem non imputant Domino, dum illum affectibus his, precibus, passionibus, & doloribus repræsentant iudicium: sed in non modicam gloriam nostram nobis illum his affectum proponunt, vt hodie D. Ioann. meticolosum, mortem fugientem, & quasi ad vmbrae, & dolum se abcondentem; veritatem de hac materia & rebus ad eam spectantibus, suis dicendum die Lunæ proximo, cum agendum erit, de timore Christi orantis in hortoyit autem hoc nunc dictum in eo nuntii, & descendamus ad causas timoris hodierni ad post. & salutis incrementum.

XIV.
Omnia
Christus
commo-
uit.
Agg. 1. 7.

§. 4. Times Christus, & se subducit, vt veram suam ostendat humanitatem, & quam verè dolores panasq; sentiret.

Ambulabat Iesus in Galilaam: non enim volebat in Iudæam ambulare. Peracto in Ierusalem signo illo prodigioso quo Paralyticum apud piscinam eterni in pedes, mille graues Pharisæi Christo licet intentarunt, nonnatum, eo quod præcepisset iam factum: tolle lectum tuum: quia vt dies erat festus, contulerant præceptum hoc esse festi violationem: quia præcepebat hoc quod iis erat illicitum & lege prohibicum: onera subleuare. De hoc grauem Christus cum illis aggressus est disputationem, in qua quanto elius suam illis aperiebat diuitatem tanto in illis infurgebant ferocis & vitam illi auferre moliebantur. Hac tempellate fecerit Dominus de Ierusalem & Iudæa vsiq; iusam, & per varia illius Prouinciæ loca iereri laris vagabatur. Hoc enim his verbis inuicetur: *In Galilaam est per Galilaam.* Et Beda diligentissimus temporam inquitior, asserte, quod illa vice Do-

minus in illa Prouincia per biresire notam araretit: quo tempore innumera, & maxime prodigiola patrauit miracula: quorum catalogum recenset Diuus Mattheus à cap. 23. vsque ad 28. inter quæ & illud annumeratur de quinque patribus: cuius Dominus meminit. Iudæi qui templum ascendebant, illum inquirentes, dicebant: *Vbi est ille?* conuenit etenim homini primario die festo in templo comparere: si tanque defuerit, hoc illi virtutis imperfectioni: locum habet signatum, sicut defectus Dauid in menta Regis. Notatu dignam dedit Moyses Pharaoni responsonem, præcipit illi in Dei nomine: *Domine mi Rex, dimitte populum Dei: cui Rex non dimittam: suam in hoc responso manifestas obduratam erga Deum rebellionem.* Quid Deus? seuis Pharaonem eadit flagellis, & trinitur locustis. O quantum pondus! has illi primo minatur Moyses: obduratam pertinax. *Dixerunt autem serui Pharaonis ad eum: vsque quo patiemur hoc fecerit Iudæam administrare hominis vt sacrificent Domino Deo suo: nome vides quod perieit Ægyptus: Domine mi, an tua sic placet maieltati, vt moriamur omnes, totumque regnum interuicione deleatur? reuertantur Moyses Aaron, inquit Pharaon: & sacrificate, quoniam iuri sunt nos cum filijs nostris, filijs, familijs, amentis, gregebis, omnibus denique Ægypto nobis est egredendum, est enim solemnitas Domini Dei nostri (inquit Moyses) non sic, inquit Pharaon, non sic abibitis: *Sic Dominus sit vobiscum, quomodo ego dimittam vos, & paruulos vestros cui dubium est quod pessime cogitatis.* Nolo vos omnes proficisci: viri tantum ætatis perfectæ sacrificati pergit: *Non fiet ita, sed ite tantum viri & sacrificate Domino.* Sanè, Domine mi Rex, inquit Moyses alio fieri nequit modo sed omnes eo quo proposui modo, debent excedere: solemnitas est Deo nostro primaria: numquid non omnes conuenit tanta interesse solemnitati: festum est in quo nos ipsos offerre Deo debemus velut Domino nostro: æque omnes illum confiteri & vt talem venerati, & ad illud omnes nos confluere recusas: absit omnino: quicumque enim in hoc defuerit, in illo festo deficere percipietur.*

I.
Christus
in Cali-
tra plu-
ra lect
miracula

Exod.
10. 7.
II.
Omnes
& om-
nia de-
bent ad
festum
concur-
tere.

igitur Iudæam Christus de erit nec in ea diutius aulet ambulare: *Quia quarebant eum Cur Christi Iudæi interficere.* Qui hoc Domine mi, tunc stus formidas? numquid tu æterni Patris potestas giat qui omnia sustinens, & subtrahente te manum etiam, hortatur ne tam inimici tui sed & cuncta quæliet in omnes, nihilum redigentur? quid tibi magis agendum ne ti Domine, nisi vt vel parumper ab eis faciem meam tuam

